

שולית הנפח

אין לי הרבה תמונות מאבא יש ממש מעט מכולן אני שומר אחת. שם הוא ילד בן 15-14 פניו רציניות עומד מאחורי הסדן ובידו פטיש רבע קילו מורם ומזומן. מה התמונה מספרת? היא מספרת על ילד שגדל בעיירה שכוחת אל בפלך ווהולין אשר באוקראינה. עבר את מלחמת העולם הראשונה בתור ילד ראה את זוועות המלחמה, שמע על האידאולוגיות בשמן נכבשה העיירה ועברה תוך ימים מיד ליד, ראה גם את הדם ששפכה שם כל האידאולוגיה בתורה. לימים סיפר לי שיש לו חלום שהוא חולם אותו עד אותו יום. ומה החלום? שהוא הולך ברגל עד לרכבת, משם ברכבת חוצה את כל אירופה מגיע לעיר טריאסטה (אוסטרוהונגריה/איטליה) עולה לאוניה ומתברר ששכח את הכרטיסים. למה עלית לארץ? שאלתי אותו. לא אמר ציונות גם לא סוציאליזם, לא היה לי עתיד שם אמר וסתם. בשביל העתיד הזה יצא, יחיד מכל שלושת אלפי יהודי העיירה לעבוד כשוליית נפחים וכך לרכוש מקצוע שנחוץ בארץ ישראל. בשביל העתיד הזה העז לחיות ולעבוד במחיצת השוליות (מלצ'קים) הגויים אצל מסגר נפח גרמני מצאצאי הגרמנים שהביא פטר הגדול כדי ללמד את הרוסים עבודה מקצועית מהי. פעם סיפר לי שכשוליה היה זכאי לאכול מן האוכל שמבשלת בעלת הבית. ביום הראשון הגישה לי תבשיל חזיר. הוא, שכבר היה אוכל חזיר בסתר כחלק מתהליך התפקדותו, לא התרגש אבל חמשת המלצ'קים שהקיפו אותו חיכו במתח לראות שהוא מכניס את זה לפה. הם פרובוסלבים אדוקים ציפו שתצא אש מהשמיים ותאכל אותו ואת חמישיו. ואני שואל איך זה שמכל שלושת אלפי יהודי העיירה רק חמישה שישה והוא בתוכם ראו את האין עתיד והלכו על פיז? אולי זאת אמא שרה שגרה בעיר למדה בבית ספר וארגנה נערים לתנועת גורדוניה (מעין חבורות רחוב ציוניות) אולי היא שארגנה את השישה, בקיצור-תפס את האישה. ובכל זאת שישה מתוך אלפים הבינו את הרמז ובתוכם רק הוא חשב להיות נפח איזה מזל, את שאר שלושת אלפי היהודים שרפו גויי העיירה בבית הכנסת כולם עד אחד.